

Зміст

Понеділок, 19 грудня	11
Вівторок, 20 грудня	89
Середа, 21 грудня	155
Четвер, 22 грудня	225
Тиждень по тому	323
<i>Подяки</i>	349
<i>Від автора</i>	351

ОРКНІ

Ці острови зовсім не вміють берегти своїх таємниць. На Оркні нічого не лишається схороненим назавжди. Фрея це знала й без нагадувань, та цей ранок таки відсвіжив її пам'ять. Вона стояла самотою на вершині крутого берега з валунів, які боронили дюни, і дивилася. Розуміла, що була на безпечній відстані, за кількасот метрів по той бік від серпастого вигину бухти — не так близько, щоб її помітили, але надто далеко, щоб чути щось, окрім поривів вітру й ревіння сердитого моря.

Удалині, на південному сході, неохоче сочився в небо світанок, забарвлюючи хмари на горизонті зеленувато-сірим. Він ледь-ледь освітлював людей у захисних білих комбінезонах. Вони то поставали, то зникали між земляних курганів на землі, під якою покоїлося селище доби неоліту. Нічний шторм минув, поки вона спостерігала за парою білих постатей, які силкувалися поставити невеличкий намет, на брезент налетів шквал, загрожуючи віднести їх за собою. Фрея не могла збагнути, що саме, але у свій дешевий бінокль розгледіла, як вони намагалися накрити щось постале з-під землі позаду пляжу.

Чергова таємниця, якої не змогли зберегти ці острови.

Вона облизала сухі губи, які віддавали морською сіллю. Вільною рукою натягнула на голову каптур жовтого дощовика, а другою навела різкість бінокля, доки плями в полі зору не зробилися кінцівками. Вона всміхнулася, коли на шляху сюди Том запропонував купити бінокль для спостереження

за птахами в копійчаній сувенірній крамниці в Джон-о'Ґротс, однак мусила визнати, що він став у пригоді.

«А що, як ми почуємо деркача, поки гулятимемо з Луною? — сказав він. — Або що, як... як ми вгледимо китів край берега? Кажу тобі, ми тричі пожалкуємо, що не купили його, поки мали змогу».

Він питав так щиро, з таким невинним ентузіазмом, що Фреї не стало духу сказати своєму чоловіку, що за всі роки, поки вона росла на Оркнейських островах, вона, може, і чула кілька разів крик деркача, але, взагалі-то, так його й не побачила. Та навіть якби їм пощастило, дідька лисого вони його розгледіли б у це пластикове лайно.

Телефон завібрував у кишені її пальта, порушивши перебіг думок. Ще не побачивши екрана, вона відчула, що тривога, з якою боролася на шляху сюди, знову заповнила живіт. Але це був не той номер, якого вона чекала, тож майже зраділа, прочитавши ім'я *Крістін*. Вона так довго думала, чи брати слухавку, що дзвінок перейшов у режим голосових повідомлень. Потім глянула на годинник над фотографією Тома з їхнім чорним лабрадором Луною на заставці.

Восьма двадцять три.

Крістін, певна річ, дивувалася, чому від неї досі немає звістки.

Фрея засунула телефон назад у кишеню пальта. Вона відписалася б Крістін, доїхавши туди, куди прямувала, але поки не була готова рушати. Ще одну-дві хвилини. Вона знову піднесла бінокль до очей, і її вільна рука інстинктивно потягнулася до пірсингів у правому вусі. Вона почала по черзі смикати їх, згори донизу й навпаки, рахуючи. *Один, два, три, чотири, п'ять. П'ять, чотири, три...*

Туман у її голові почав розсіюватися. Дихання вирівнялося.

І тоді вона його побачила.

Там, на пляжі, щось ворушилося. Вітер збивав хвилі в шал і змушував білу піну клубочитися по пласкому мокрому піску,

як перекоотиполе. Між усього того, що викинуло на берег відпливом, Фрея знову побачила рух. Якась чорна форма, наче тінь. Море, пісок і скелі снували перед очима, поки вона водила біноклем вліво-вправо, аж поки її почало захитувати. Врешті навела його на ціль: це собака. Німецька вівчарка, чия чорно-коричнева шерсть тріпотіла на вітерці. Цей красивий пес тепер стояв нерухомо, роззявляючи та стуляючи пащу, ніби точив із кимось теревені. За кілька секунд до Фреї долетів слабкий відгомін його гавкоту.

Вона простежила за поглядом собаки. На дальньому березі бухти біля скель на крайці води спиною до моря стояв чоловік. Попри всю відстань та бінокль, який затуляв його обличчя, Фрея розгледіла, що він немолодий. Він спирався на палицю, а його закошлане сиве волосся розвіювалося в усі боки. Він опустил бінокль, і Фрея знову навела різкість на своєму. Він спостерігав за групою судмедекспертів, яка, як колись Фрея, встановлювала дугові лампи на понурому полі за Скара-Бреєм.

Постояв ще кілька хвилин, непорушно й уважно все розглядаючи. Потім свиснув собаці, повернувся до мису й поквапився геть.

Вітер гнав море вздовж дюн до дороги з одностороннім рухом.

Щітки склоочисника голосили, як стомлене маля, тимчасом як Фрея їхала короткою дорогою до Скара-Брею. Від їхнього рипіння в неї зводило зуби. Ворота були відчинені, але в'їзд до стоянки перегороджувала синьо-біла поліційна стрічка. Жінка середніх літ у бузковому легенькому на вигляд пальті стояла з цього боку, а два поліціанти у формі — літній чоловік і молода жінка — з іншого. Проїжджаючи, Фрея намагалась не зустрітися з ними поглядом. Та їхніх гучних голосів не перекривали навіть хрускіт гравію під шинами й завивання пічки, яка силкувалася підняти температуру в уже немолодому Hyundai Getz вище за крижану. Вона проїхала трохи далі, минаючи невеличке перехрестя і білу Audi Q3 без розпізнавальних знаків, яку припаркували на межі газону, майже цілковито перекриваючи проїжджу частину. З'їхала на узбіччя й вимкнула двигун. Щітки склоочисника зупинилися посередині лобового скла, тому вона знову повернула ключ у запалюванні, і гумові лопаті несамотовито затрусилися по ледь вогкому склу, затуляючи на належне їм місце спочину.

Лишившись у тиші, вона відчувала легке коливання машини на вітрі й спостерігала в бічне дзеркало за трьома по-статями біля стрічки. Напевне, це із жінкою в бузковому пальті вона мала тут зустрітися. Крістін сказала, що її звати Джилл.

«Вона буває трохи... — сказала їй Крістін під час несподіваної телефонної розмови вранці й покинула решту речення висіти десь на лінії зв'язку. — Просто... не бери близько до серця, добре? Не всі ми такі, як вона, чесно».

Це не допомогло.

Фрея заплющила очі й відчула, як її рука знову потяглася до правого вуха. У ньому було п'ять срібних цвяшків — два у мочці й три в раковині. Вона так сильно їх стиснула, що запалали кінчики пальців. Зазвичай це допомагало розплутати клубок нервів у її голові, заспокоїтися, але не цього ранку. Надто багато стояло на карті. Вона мусила впоратися, але зміна планів вганяла її в тривогу мало не до люті. Не так усе мало сьогодні піти. Не до цього вона готувалася. Вона не могла просто...

Різко розплющила очі.

Шум, схожий на рій розгніваних бджіл, вдерся до виру її думок, вивів із потоку й цілковито заволодів увагою. Вона глянула у вікно машини й побачила, як поліційна стрічка хльоскає на вітерці, наче розірвана струна гітари. За нею беззвучно миготіли сині вогні в легкій сірій сутіні. Зелений годинник на РК-дисплеї панелі приладів показував за пів на восьму, проте ледь почало видніти, і до світанку лишалося ще пів години. Фрея намагалася заспокоїтися, перераховуючи оперативні автомобілі на стоянці. Хоч вона й не могла добре їх роздивитися за кам'яною стіною, але таки визначила, що п'ять — поліційні, а три, судячи з висоти, — фургони. А ще з туристично-інформаційного центру виходили люди, ледве помітні у тьмяному світлі. Двоє з них у зеленій формі. Парамедики. Вони йшли по обидва боки від високого чоловіка, плечі якого огортав плед. Він ішов самотійно, тому Фрея вирішила, що, напевне, загалом він не постраждав. З ними не було поліціантів, а отже, його не арештували.

Усі троє пішли до одного з фургонів за стіною, і за кілька хвилин карета швидкої наблизилася до оцеплення. Хтось

в уніформі сидів на місці водія. Фрея припустила, що другий, напевно, позаду, з високим чоловіком. Швидка зупинилася, поліціант підійшов і через віконце водія передав парамедику теку-планшет на підпис. *Протокол стосовно всіх, хто входив і йшов з оцепленої зони.* Вона вже далеко не вперше приїздила на місце злочину — чергова причина, чому було безглуздо приставляти її тінню до цієї Джилл. Питала себе, як багато розслідувань серйозних злочинів її нова колега провела за свою кар'єру. Хіба що вона колись працювала десь поза Оркнейськими островами, бо якщо ні, то їх, напевно, можна перелічити на пальцях.

Дизельний двигун загарчав, щойно поліціант прибрав стрічку, швидка виїхала на дорогу з одностороннім рухом, повернула праворуч у її кінці, та рушила вглиб острова вздовж самотнього берега озера Скейлл у напрямку Керкволла. Маячки проблискували, але сирена мовчала. Фрея знову зосередилася на оцепленні. Троє людей, які стояли обіч, тепер дивилися на неї.

Більше не можна було відкладати. Вона мала продумати, що сказати.

Вітаю, я Фрея. Новенька. Крістін відправила...

Новенька? О Боже, ні. Дитсадок якийсь.

Може, нова репортерка?

Уже краще, та, певно, занадто формально. І чи треба зазначити, що вона колись писала для Herald, чи це зарозуміло? Чи якось пихатіше було б не згадувати, ніби вона старалася це приховати, бо вважала, що це було краще, ніж на таку місцеву газету, як Orcadian? Бляха, тому вона й ненавиділа розмовляти з іншими. Такі зусилля, щоб лише зрозуміти, що і в якій формі очікували від тебе почути, виснажували.

Троє біля смужки досі на неї витріщалися. Фрея глибоко зітхнула, сильніше затиснула свої цвяшки.

Ковтнула жовч, яка підступила на язик, і вийшла.